

Z á k l a d n í š k o l a
s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů
Buzulucká 392, 415 03 T e p l i c e

Preventivní program školy
(dříve Minimální
preventivní program)
2022 – 2023

ZŠ s RVMPP Buzulucká 392, Teplice 415 03		
Preventivní program školy 2022- 2023		
Čj.: 12/2022	Účinnost od: 1. 9. 2022	
Spisový znak: 3.3.5	Skartační znak: A 15	
Změny:		
Číslo:	Datum:	Provedl:

Účinnost Minimálního preventivního programu	Od 1. 9. 2022
MPP vypracoval	Mgr. Jaroslav Hanzlíček

ZÁKLADNÍ ÚDAJE ŠKOLY

Název školy	Základní škola s rozšířeným vyučováním matematiky a přírodovědných předmětů, Buzulucká 392, 415 03 Teplice
Adresa školy	ZŠ s RVMPP Buzulucká 392, 415 03 Teplice
Jméno a příjmení ředitelky školy	Mgr. Bc. Milena Hodková
Telefon	417 530 497, 603 464 380
E-mail	reditelka@buzulka.cz

Jméno a příjmení školního metodika prevence (ŠMP)	Mgr. Jaroslav Hanzlíček
Telefon	
E-mail	jaroslav.hanzlicek@seznam.cz
Jméno a příjmení metodika prevence pro první stupeň	Mgr. Klára Stehlíková
E-mail	klara.stehlikova@buzulka.cz

Obsah

1. Úvod
2. Cíle MPP
3. Realizace MPP
4. Nástroje realizace MPP
5. Volnočasové aktivity školy
6. Akce školy
7. Závěr
8. Přílohy – Krizový plán MPP (Východiska při výskytu rizikového chování), Vnitřní zdroje, Vnější zdroje, Odkazy na metodické pokyny a výchozí právní legislativu

1. Úvod

Minimální preventivní program ZŠ s RVMPP, Buzulucká 392, 415 03 Teplice, (dále jen MPP) je konkrétní dokument školy zaměřený na primární prevenci sociálně patologických jevů u žáků, na výchovu žáků ke zdravému životnímu stylu, na jejich osobnostní a sociální rozvoj a rozvoj jejich sociálně komunikativních dovedností.

MPP je zpracován na jeden školní rok. Na jeho tvorbě a realizaci se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy. Koordinace jeho tvorby a organizování jeho realizace patří ke standardním činnostem školního metodika prevence, školní metodik prevence dle potřeby spolupracuje s managementem školy, s výchovným poradcem, s třídními učiteli, s vyučujícími, a s rodiči žáků jakožto zákonnými zástupci.

MPP je založen na podpoře vlastní aktivity žáků, na pestrosti forem preventivní práce se žáky, na zapojení pedagogického sboru školy jako celku a na spolupráci se zákonnými zástupci žáků, dalších institucí, organizací a školy.

Preventivní program školy (dříve Minimální preventivní program) ZŠ s RVMPP, Buzulucká 392, 415 03 Teplice, vyplývá ze Školního vzdělávacího programu ZŠ s RVMPP, Buzulucká 392, 415 03 Teplice, a ze Školní preventivní strategie ZŠ s RVMPP, Buzulucká 392, 415 03 Teplice.

Preventivní program školy (dříve Minimální preventivní program) vychází z Metodického pokynu k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních MŠMT ČR v souladu s § 29 odst. 1 a § 30 odst. 3 Zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, Školského zákona, ve znění pozdějších předpisů, dále v souladu s § 18 písm. c) Zákona č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, s Konceptí státní politiky pro oblast dětí a mládeže, s Národní strategií protidrogové politiky, se Strategií prevence kriminality a Strategií prevence rizikového chování (sociálně patologických jevů) u dětí a mládeže.

Konkrétní výběr a plánování preventivních akcí bude odvislé na aktuální zdravotnické situaci. Zároveň bude muset být brána v potaz také situace ohledně vývoje cen služeb a energií, které ovlivňují výslednou cenu jednotlivých programů. Obsahová náplň preventivních témat bude zároveň v rámci možností zesíleně probíhat v rámci jednotlivých předmětů v prezenční výuce.

2. Cíle MPP

- Souhrnným cílem MPP je ve spolupráci s rodiči a dalšími institucemi formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopna orientovat se v dané problematice, uvědomovat si nebezpečí sociálně patologického jevu – rizikového chování a jednání a odmítat je.
- Uskutečňovat rozhodnutí ve prospěch zdravého životního stylu a respektovat jeho zásady, která bude umět nakládat se svým volným časem a aktivně a smyslučně jej trávit, bude zvládat základní sociální a interaktivní dovednosti a přijímat zodpovědnost za vlastní chování a jednání.
- Bude rozvíjet zásady a možnosti občanské angažovanosti, kritického a kreativního myšlení, reflexe sebe sama, sebeuvědomění, adekvátních komunikačních dovedností a dovednost řešit problémy různé povahy
- V neposlední řadě je akcentována snaha po utváření společenského povědomí, pomáhání druhým lidem a spolupráce s nimi, včetně zvládání zátěžových situací.

Dílčími cíli MPP jsou:

- vytvořit funkční preventivní program školy
- realizovat takové preventivní aktivity, které budou koncipovány moderní interaktivní formou a vedoucí k samostatnému osvojování žádoucích postojů a hodnot
- podporovat výchovu ke zdravému životnímu stylu
- osvojit pozitivní sociální chování
- zlepšovat komunikační dovednosti, schopnost vytvářet přátelské vazby, osvojit asertivní chování, zlepšovat sebeovládání, nenásilné zvládání konfliktů
- rozvíjet dovednosti, které vedou k odmítání všech forem sebeustrukce, projevů agresivity
- vytvářet povědomí o specifičnosti života ve věku globalizace a multikulturního prostředí
- posilovat odpovědnost a obezřetnost při zacházení s moderními médii a sociálními sítěmi
- posilování sebevědomí, sebevědomí, vytváření kladných životních postojů a hodnotových žebříčků
- vytváření psychosociálního klimatu pro předcházení, podchycování a eliminování sociálně patologických jevů – rizikového chování
- navazovat spolupráci s organizacemi, které se zabývají problematikou sociálně patologických jevů – rizikového chování a zapojit je do preventivního programu školy
- zapojit rodiče do spolupráce se školou
- vytvořit funkční třídní samosprávu, která je základem Žákovského parlamentu
- realizovat aktivity preventivního programu v rámci vyučovaných předmětů v průběhu školního roku
- realizovat aktivity preventivního programu v rámci mimoškolních aktivit
- podporovat volnočasové aktivity a zájmové kroužky, které zajišťuje škola nebo ve spolupráci s jinými organizacemi
- zlepšit znalosti žáků o nebezpečných jevech, poskytovat informace vedoucí k zodpovědnému chování, dopravně-bezpečnostní výchova
- vytvářet funkční žákovskou samosprávu
- realizovat různé přednášky, besedy, charitativní akce apod. v rámci primární prevence sociálně patologických jevů (viz. Harmonogram akcí na školní rok 2021/2022)
- účastnit se ekologických projektů
- zabránit projevům rasismu, xenofobie, extremismu a diskriminace.
- rozvíjet zásady demokratického občanství

- respektování lidských práv
- zajistit zdravý biologický, fyzický a psycho - sociální vývoj dítěte
- rozvíjet mediální gramotnost a obratné zacházení s masmédií
- předcházení agresi
- posílení občanské angažovanosti a historického povědomí

3. Realizace MPP

Objektem realizace MPP, cílovou skupinou, jsou žáci školy.

Za **subjekty** realizace MPP jsou považovány všechny osoby a instituce, které se podílejí na tvorbě MPP a na uskutečňování preventivních činností:

1. Ředitel školy, zástupci ředitele školy
2. Třídní učitelé
3. Vyučující vyučovacích předmětů
4. Vedoucí volnočasových aktivit
5. Školní metodik primární prevence
6. Výchovný poradce
7. Zákonní zástupci žáků
8. Mimoškolní subjekty zaměřené na prevenci před sociálně patologickými jevy (viz. ŠPS)

Realizace MPP probíhá v období celého školního roku a podílí se na ni všichni pedagogové. MPP je realizován zakomponováním do výuky, ale také řadou nadstavbových aktivit v rámci školy.

Třídní učitelé zachycují varovné signály o sociálně patologických jevech v rámci své třídy. Vedou žáky své třídy k respektování školního řádu, zásad slušného a společenského jednání a pravidel zdravého života, podporují příznivé klima ve své třídě založené na přátelských a solidárních vztazích, spolupracují s rodiči žáků,

Vyučující vyučovacích předmětů se na prevenci jednotlivých rizikových forem chování zaměřují ve svých aprobačních předmětech. Snaží se daná témata prevence zakomponovat do tematických celků učiva.

Školní metodik primární prevence vytváří za spolupráce s ostatními pedagogy školy, s manažery školy a s výchovným poradcem dokumenty Školní preventivní strategie a Minimální preventivní program školy, je koordinátorem, případně organizátorem preventivních činností uskutečňovaných školou či jinými subjekty v prostředí školy nebo mimo ni, podílí se na řešení sociálně patologických jevů za spolupráce s ostatními subjekty prevence sociálně patologických jevů. Se školním metodikem primární prevence úzce spolupracuje výchovný poradce.

V rámci možností se do realizace programu zapojí i rodiče žáků.

4. Nástroje realizace MPP

Mezi nástroje realizace MPP patří vyučování dílčím preventivním tématům v rámci vyučovacích předmětů, vyučovací předměty, školní řád a nadstavbové aktivity školy.

Vyučovací předměty

Preventivní témata se nejčastěji probírají v hodinách Výchovy ke zdraví, Občanské výchovy, Přírodopisu, Prvouky, Vlastivědy, Chemie, Českého a cizího jazyka, Výtvarné a Tělesné výchovy. Učitelé těchto předmětů spolupracují při probírání témat týkajících se oblasti prevence. Učivo probírané v hodinách by mělo na sebe navazovat, vzájemně se doplňovat a interdisciplinárně propojovat.

Pro realizaci MPP lze využít prakticky všech metod a forem práce. Výběr:

- Tradiční metoda výkladu
- Moderní metoda problémového vyučování
- Individuální aktivita žáka formou referátu, zprávy, oznámení
- Tvorba slohových útvarů a propagačních materiálů
- Beseda, diskuse, rozhovor, dotazník, anketa
- Sociální hra, hraní pozic a rolí, obhajoba určitého názoru, trénování asertivity, empatie, komunikačních a etických dovedností, argumentace, zvládání emocí
- Skupinová práce, práce ve dvojici
- Práce s učebnicí, se slovníkem, s atlasem
- Projektové vyučování
- Exkurze a pobytový poznávací kurz
- Tvorba projektů s mezipředmětovým dosahem
- Výtvarná a literární tvorba
- Práce s výpočetní technikou a projekční tabulí
- Sportovní hra s důrazem na nácvik fair play jednání, osobní zodpovědnost a týmovou kooperaci
- Adaptační kurzy – třídnické hodiny

Materiálové zabezpečení MPP

MPP je materiálově zabezpečen metodickými příručkami, soubory učebnic, videokazetami, audiokazetami, propagačními materiály, PC programy (viz. ŠPS)

Školní řád

Školní řád sehraává významnou úlohu při definování vhodného, žádoucího, a nevhodného, nežádoucího chování a jednání žáků školy. Vede žáky školy ke slušnosti, k úctě, k respektu, k pozitivní iniciativě, k pracovní a rekreační aktivitě a k zodpovědnosti, vymezuje hranice chování ve škole a tím přímo preventivně působí na žáky školy. Školní řád se operativně inovuje každý školní rok v závislosti na nově vzniklých patologických projevech – rizikovém chování a dalších skutečnostech. Platí daný školní rok

Nadstavbové aktivity školy

Za nadstavbové aktivity považujeme veškeré aktivity školy nad standardní rámec vyučovacích hodin, aktivity během vyučování i mimo ně. Tyto jsou vesměs svým charakterem preventivní, působí na žáky pozitivně a usnadňují a podporují realizaci prevence před sociálně patologickými jevy – rizikovým chováním žáků.

Nadstavbové aktivity školy obecně:

- Zážitkové kurzy, exkurze, výlety, vycházky
- Školy v přírodě – cvičení v přírodě
- Lyžařský kurz
- Žákovský parlament
- Školní družina
- Informační nástěnky
- Prezentace produktů žáků
- Přednášky a besedy
- Humanitární akce
- Projekty
- Volnočasové aktivity pořádané školou, kroužky
- Soutěže, olympiády, závody a turnaje
- Vzdělávání pedagogických pracovníků
- Péče o žáky se specifickými poruchami
- Práce s integrovanými žáky
- Péče o nadané žáky
- Výchovný poradce, výchovné poradenství
- Spolupráce s PPP, s OSPOD ad.
- Spolupráce s rodiči
- Třídnické hodiny
- Třídní schůzky
- Konzultační hodiny
- Dny otevřených dveří
- Realizace BOZP a požárního poplachu
- Práce předmětových komisí a metodických sdružení
- Spolupráce s Unií rodičů
- Návštěva Úřadu práce (ÚP)
- Reedukace specifických poruch učení (dysgrafie, dysortografie apod.)
- Exkurze

5. Plánované volnočasové aktivity školy-kroužky ve školním roce 2022/2023

- Pěvecký kroužek – školní sbor
- Čtenářské dílny
- Vaření
- Kroužek volejbalu
- Turistický kroužek
- Příprava na přijímací zkoušky
- Chovatelství a teraristika
- Fotbal
- Míčové a pohybové hry

6. Plánované akce školy ve školním roce 2022/2023

Vzhledem k proměnlivé epidemické situaci a zejména zdražování ceny energií včetně služeb, nelze předem stanovit úplné portfolio preventivních akcí a aktivit (viz výše)

Pravidelné akce školy, do nichž se zapojují žáci 1. – 9. ročníku jsou následující:

1. Akce v oblasti ekologické výchovy

- Sběr a třídění odpadů – sběr a třídění starého papíru
- Sběr a třídění odpadů – sběr plastových víček
- Planeta Země 3000
- Svět kolem nás

2. Akce specifického charakteru v oblasti prevence před patologickými jevy – rizikovým chováním

- Sběrka Fond Sidus pro pomoc nemocným dětem v klinickém prostředí
- Přednáška – interaktivní hra „Hravě bez úrazu“ (Zdravotní ústav Ústí nad Labem)
- Přednáška – interaktivní hra „Putování za zdravím“ (Zdravotní ústav Ústí nad Labem)
- Přednáška – interaktivní hra „Putování za zdravým pohybem“ (Zdravotní ústav Ústí nad Labem)
- Přednáška – interaktivní hra „Putování za zdravým jídlem“ (Zdravotní ústav Ústí nad Labem)
- Přednáška – interaktivní hra „Hravě o hygieně“, „Hravě zdravě v duši“ (Zdravotní ústav Ústí nad Labem)
- Přednáška – interaktivní hra „Zdravý životní styl“ (Zdravotní ústav Ústí nad Labem)
- Přednáška – interaktivní hra „Reprodukční zdraví“ (Zdravotní ústav Ústí nad Labem)
- Přednáška „Můj vnitřní svět I, II“ (MP Education, Mgr. Monika Podlahová)
- Přednáška „Holky a dospívání“ (MP Education, Mgr. Monika Podlahová)
- Přednáška „Jsi online“ (MP Education, Mgr. Monika Podlahová)
- Přednáška „Nestresuj se stresem“, „Jak se učit“ (MP Education, Mgr. Monika Podlahová)
- Přednáška „Dospívám aneb život plný změn“ (MP Education, Mgr. Monika Podlahová)
- Přednáška „Holky z Venuše, Kluci z Marsu“ (MP Education, Mgr. Monika Podlahová)
- Přednáška „Tak to nechceš“ (MP Education, Mgr. Monika Podlahová)
- Přednáška „Co s emocemi, Rizika dospívání“ (MP Education, Mgr. Monika Podlahová)
- Projekt „Jeden Svět na školách – Příběhy bezpráví“
- Kino Hraničář – dokumentární cyklus k soudobým tématům + diskuse s odborníkem
- Divadlo VETŘI – nabídka preventivních pořadů s různorodým repertoárem (šikana, internetová kriminalita, problematika rasismu, cyber šikana, domácí násilí, stalking apod.)
- Další akce dle aktuálních možností – vzdělávací společnost e-DUHA
- Městská policie (projekce, přednáška – podle možností)
- Projekt „Ovoce do škol“
- Český den proti rakovině – dobrovolnictví, prodej stužek
- Oborová školení

3. Akce na podporu spolupráce školy s rodiči

- Dny otevřených dveří
- Třídní schůzky
- Konzultační hodiny
- Webové stránky školy

- Unie rodičů
- Žakovská knížka
- Úřad práce

4. Akce na podporu pěstování národní kultury a tradic

Např.:

- Mikulášská nadílka
- Třídní vánoční besídky
- Den dětí
- Exkurze v rámci občanské výchovy – návštěva regionální knihovny Teplice a dějepisu – regionální muzeum Teplice, exkurze a výstavy Praha

5. Vzpomínkové akce u příležitosti významných dnů, svátků a výročí

Např.:

- Den evropských jazyků
- Projekt „Jeden Svět na školách – Příběhy bezpráví“
- Kino Hraničář Ústí nad Labem (promítání a besedy k aktuálním společenským tématům a moderním dějinám)

6. Akce v oblasti umění

- Výchovné koncerty v Krušnohorském divadle a v Kulturním domu Teplice
- Divadelní představení v Krušnohorském divadle a v Kulturním domu Teplice

7. Třídní akce na podporu pěstování a utužování vztahů ve třídě

- Školní výlety a exkurze tříd
- „Cvičení v přírodě“
- Třídní hodiny
- Zeměpisně – historické exkurze
- Žakovský parlament

8. Akce na podporu vzdělanosti

- Společné třídní exkurze
- Návštěvy expozic Regionálního muzea v Teplicích dle nabídky
- Olympiáda z D
- Olympiáda ze Z
- Olympiáda z Čj
- Olympiáda z Nj
- Olympiáda z Aj
- Olympiáda z Bi
- Olympiáda z Ch
- Olympiáda z M
- Olympiáda z F
- Olympiáda z NJ
- Pythagoriáda
- Archimediáda
- Astroolympiáda
- Školní kolo pěvecké soutěže
- Školní kolo recitační soutěže
- Matematický klokan
- Přírodopisný klokan

- Malý Pythagoras
- Eurorébus
- Bobřík informatiky
- IT Slot

9. Sportovní akce

- Lyžařský výcvik
- Atletický čtyřboj
- Přespolní běh
- Florbal
- Vybíjená
- Sálková kopaná
- Basketbal
- Fotbal Coca-cola cup
- Korfbal
- Minifotbal
- Pohár rozhlasu
- Olympiáda VZP
- MacDonald Cup
- Atletický trojboj
- Plavecké přebory
- Podzimní cvičení v přírodě
- Atletické závody – Pohár rozhlasu
- OVOV – Odznak všestrannosti olympijského vítěze
- Orientační běh

Realizace jednotlivých akcí probíhá aktuálně a jsou operativně zahrnovány do Měsíčního plánu činností.

7. Závěr

Hlavním záměrem MPP je zapracování metodiky minimální prevence před sociálně patologickými jevy – rizikovým chováním do výuky ve škole podpořené nadstavbovými aktivitami školy. Do MPP je žádoucí zapojit všechny členy učitelského sboru, zvláště třídní učitele a učitele vyučovacích předmětů zaměřených na specifická preventivní témata: občanská výchova, dějepis, přírodopis, cizí jazyky, tělesná výchova apod. Důležité je klást také důraz na interdisciplinární vazby mezi jednotlivými předměty. Preventivní cíle jsou každodenní prací všech pedagogů. Chceme vytvářet školní prostor, ve kterém se budeme cítit bezpečně a spokojeně, prostředí, v němž se žije v souladu se zásadami zdravého života a životního stylu. Chceme vytvořit prostředí, ve kterém budou u žáků aktivně rozvíjeny předpoklady k demokratickému občanství, respektu k lidským odlišnostem, občanské angažovanosti a obratného zacházení se širokým spektrem masmédií (včetně účinného rozpoznávání jejich úskalí). V neposlední řadě klademe důraz na takový charakter prostředí, v němž bude biologický – psychický a sociální vývoj dětí v harmonickém souladu.

Preventivní aktivity uskutečňujeme tak, aby si žáci osvojovali žádoucí postoje a hodnoty na základě systematického přístupu určeného pro menší počet žáků (zpravidla jedna třída. Jedná se o interaktivní přístup, který se orientuje nikoliv pouze na úroveň informací, nýbrž také na kvalitu postojů a změnu chování. Využívá různých forem práce a aktivizačních

prvků – práce ve skupině, diskuze, dramatické, aktivační a pohybové techniky, soutěž o ceny, zpětná vazba apod. Po všech aktivitách obvykle následuje reflexe.

Vzhledem k současné epidemické situaci a také zdražování cen energií-slужeb není možné předem konkrétně stanovit, které akce prevence skutečně během školního roku proběhnou. Obsahová náplň preventivních témat tak bude zároveň v rámci možností zesíleně probíhat v rámci jednotlivých předmětů v prezenční výuce (dějepis, občanská výchova, výchova ke zdraví...). V závislosti na aktuálních potřebách budeme posilovat akce zaměřené na témata jako kyberšikana, chování v internetovém prostoru, rizika sociálních sítí, duševní hygiena, zvládání emocí a časového managementu a zdravý životní styl.

8. Přílohy

Krizový plán MPP Paradigmata při výskytu rizikového chování

Několik velmi důležitých pravidel:

- ! nepodceňujeme žádné detaily
- ! jakákoli kamufláž nebo řešení „na oko“ nemá smysl
- ! dodržujeme postup krok za krokem
- ! vše si opakovaně ověřujeme
- ! respektujeme osobnost každého zúčastněného

Nález alkoholu v prostorách školy

Výskyt a konzumace alkoholu ve škole je v rozporu se zákonem a školním řádem.

V případě, že pracovník školy nalezne v prostorách školy alkohol, postupuje takto:

- danou látku netestuje,
- o nález ihned uvědomí vedení školy,
- nalezenou tekutinu uloží u vedení školy (pro možnost použití jako důkazu),
- zpracuje stručný záznam na určený formulář, který uloží metodik prevence.

Pokud pracovník školy zadrží alkohol u některého žáka, postupuje takto:

- danou látku netestuje,
- o nález ihned uvědomí vedení školy,
- nalezenou tekutinu uloží u vedení školy (pro možnost použití jako důkazu),
- sepíše záznam, který bude obsahovat vyjádření žáka, který měl u sebe alkohol, datum, místo a čas nález, jméno žáka, u kterého byl alkohol nalezen, nebo který jej odevzdal a podpis tohoto žáka, v případě odmítnutí podpisu žákem uvede se tato skutečnost do zápisu, při tvorbě zápisu je přítomen zástupce vedení školy; zápis uloží metodik prevence,
- o nález alkoholu u žáka uvědomí zákonného zástupce žáka, u opakovaného nálezů odbor sociálně právní ochrany dětí.

Konzumace alkoholu ve škole

Pokud je žák přistižen v době výuky či při školní akci při konzumaci alkoholu, postupuje pracovník školy takto:

- je primárně nutné žákovi v další konzumaci alkoholu zabránit a alkohol mu odebrat,
- neprodleně obeznámí zákonného zástupce a požaduje, aby si žáka převzal,
- posoudí momentální stav žáka a případně mu poskytne první pomoc,
- pokud je žák akutně ohrožen na zdraví či životě, přivolá lékařskou pomoc a poté sepíše záznam o události, který uloží metodik prevence,
- pokud nehrozí akutní nebezpečí, sepíše s žákem záznam i s jeho vyjádřením, záznam uloží

metodik prevence,

- oznámí problém vedení školy,
- pokud je zákonný zástupce nedostupný, oznámí škola situaci odboru sociálně právní ochrany dětí a vyčká jejich pokynů,
- do příchodu zákonného zástupce zajistí povinný dohled nad žákem,
- v případě zájmu rodičů škola nabídne odbornou pomoc a informuje o dalších možných postupech vedoucích k neopakování tohoto nežádoucího jevu,
- škola vyvodí z dané situace sankce vůči žáku dané školním řádem,
- obdobný postup zvolí i v případě příchodu žáka do školy pod vlivem alkoholu (i nelze-li prokázat, že žák použil alkohol ve škole).

Užívání tabákových výrobků ve škole

Ve vnitřních i vnějších prostorách školy je kouření zákonem a školním řádem zakázáno.

Pokud je žák přistižen v prostorách školy, v době školního vyučování či při akci pořádané školou při konzumaci tabákových výrobků, postupuje pracovník školy takto:

- odebere žákovi tabákový výrobek a zajistí, aby v konzumaci nepokračoval,
- sepíše zápis i s vyjádřením žáka a uloží jej u metodika prevence,
- informuje zákonného zástupce žáka,
- pokud se daná situace opakuje, škola informuje odbor sociálně právní ochrany dětí,
- vyvodí sankce dle školního řádu.

Konzumace omamných a psychotropních látek ve škole (dále OPL)

Obecně platí zákaz výroby, distribuce a přechovávání těchto látek bez ohledu na věk žáka a prostředí, kde k tomu dochází. Školní řád stanovuje sankce za užití těchto látek ve škole či za příchod pod jejich vlivem. Zákaz platí i pro návod k užívání těchto látek. §187 a §188 trestního zákona hovoří, že trestného činu se dopouští i ten, kdo neoznámí zjištěnou skutečnost OPL.

Postup při přistižení žáka při konzumaci, distribuci či při navádění k užívání OPL:

- návykovou látku žákovi pracovník školy odebere, uloží na bezpečném místě a posoudí, jaké hrozí nebezpečí,
- o problému informuje neprodleně zákonného zástupce žáka a policii,
- v případě potřeby poskytne žáku první pomoc a volá lékařskou službu první pomoci, poté sepíše záznam, který uloží metodik prevence
- pokud akutní nebezpečí nehrozí, sepíše záznam, který uloží metodik prevence,
- vyrozumí vedení školy,
- pokud není dostupný zákonný zástupce, škola informuje policii nebo odbor sociálně právní ochrany dětí a vyčká jejich pokynu,
- dle zájmu rodičů škola poskytne odbornou pomoc či informuje o možnostech řešení,
- škola vyvodí sankce dle školního řádu.

Nález OPL ve škole

Pokud pracovník školy nalezne v prostorách školy látku, kterou považuje za psychotropní, postupujeme takto:

- látku netestuje,
- nález oznámí vedení školy,
- za přítomnosti dalšího pracovníka školy látku vloží do obálky, napíše datum, čas a místo nálezů, obálku opatří razítkem školy, podpisem a uschová v trezoru školy,
- o nálezu informujeme policii, která provede identifikaci a zajištění podezřelé látky.

Pokud pracovník školy nalezne přímo u nějakého žáka látku, kterou považuje za omamnou nebo psychotropní, postupujeme takto:

- zabavenou látku netestuje,
- uvědomí vedení školy,
- sepiše záznam o nálezů s vyjádřením žáka (datum, místo a čas nálezů, jméno žáka),
- záznam podepíše i žák, u kterého byla látka nalezena (nebo který ji odevzdal), pokud odmítne, uvede tuto skutečnost do zápisu, zápisu je přítomen zástupce vedení školy,
- o nálezů informuje policii, která provede identifikaci látky a informuje zákonného zástupce,
- pokud látku nalezne u intoxikovaného žáka, přivolá lékaře a předá mu vzorek látky.

Pokud má škola podezření, že některý z žáků má OPL u sebe, budeme postupovat takto:

- situace spadá do kompetence policie,
- vyzve policii, konzultuje s ní a informuje zákonného zástupce žáka,
- žáka izoluje od ostatních a zajistí dohled do příjezdu policie,
- neprovádí prohlídku žáka, jelikož nemá právo vykonávat osobní prohlídku žáka nebo prohlídku jeho věcí.

Žák se svěří s užíváním návykových látek pracovníkovi školy, ten postupuje následovně:

- nikdy se nevyhýbá rozhovoru, nabídne radu, pomoc, přistupuje k žákovi citlivě,
- neslibuje, že o tom nikomu neřekne (jde o rozpor se zákonem – povinností je informovat),
- rozhovor vede tak, aby přesvědčil žáka ke spolupráci a k dobrovolné návštěvě odborného zařízení,
- informuje zákonného zástupce,
- informuje výchovného poradce,
- poskytne pomoc žákovi i rodičům při vyhledání relevantních služeb.

Rodič hledá ve škole radu, jak řešit problémy s návykovými látkami u svého dítěte, škola se chová následovně:

- neodmítá radu a pomoc, respektuje specifika každého případu,
- poskytneme informace o dostupných službách,
- doporučí odborné poradenství,
- nabídne společné kroky, kterými může postižené rodině pomoci.

Škola zjistí, že v místě, kde sídlí, lze sehnat návykové látky:

- nenese právní odpovědnost mimo své území,
- má svou roli ve školní komunitě a morální odpovědnost,
- spolupracuje s místními organizacemi, policií, neziskovými organizacemi,
- zajistí informovanost svých pracovníků
- zváží, zda informovat rodiče či žáky (rozhoduje vedení školy), jedná se o citlivou informaci.

Šikana ve škole

- při podezření na šikanu je nutné rychlé předávání informací mezi vyučujícími (svědek další kolega + třídní učitel),
- informace bude také ihned předána metodikovi prevence a výchovnému poradci, kteří budou spolupracovat s vyučujícími a vytvoří rychlý následující postup,
- informuje se vedení školy,
- první proběhne výslech oběti (je nutné zajistit bezpečnost ohroženého žáka),
- posléze se uskuteční výslechy svědků,
- pak proběhne rozhovor s agresorem či agresory (postupuje se jednotlivě), provede se stručný zápis, který uloží metodik prevence, zároveň jej předá výchovnému poradci ve formě kopie,
- informuje se zákonný zástupce agresora a je pozván k jednání s metodikem prevence nebo výchovným poradcem,
- pokud nedorazí ke zlepšení chování agresora a zákonný zástupce nespolupracuje, informuje se odbor sociálně právní ochrany dětí a policie,
- vždy se vyvodí sankce dle školního řádu

Scénář „první pomoci“ při šikaně:

1. odhad o jak závažný problém jde
2. rozhovor s informátory a oběťmi
3. nalezení vhodných svědků
4. individuální, případně konfrontační rozhovory se svědky
5. ochrana oběti (v případě nutnosti to může být krok č. 1)
6. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi
7. výchovná komise
8. rozhovor s rodiči oběti
9. práce s celou třídou

Záškoláctví

- způsob a dobu omlouvání nepřítomnosti žáka ve škole stanoví školní řád a Školský zákon,
- o mimořádné uvolnění žádá písemně zákonný zástupce žáka předem písemně třídního učitele nebo vedení školy na souvisejícím formuláři školy,
- školní docházku eviduje třídní učitel, který také s výchovným poradcem a s ostatními vyučujícími zajišťuje prevenci záškoláctví,
- omluva absence žáka je platná pouze od zákonného zástupce, škola může v nezbytných případech vyžadovat potvrzení lékaře, lékař není povinen vystavovat samostatnou omluvku, ale může potvrdit omluvku od zákonného zástupce, lékař nemůže zpětně omlouvat dny před příchodem dítěte k lékaři,

- u problémových žáků lze omlouvání lékařem dohodnout ve spolupráci s odborem sociální péče,
- pokud má třídní učitel přesvědčivé důkazy o záškoláctví, nemusí uznat omluvenku zákonného zástupce nebo ji eviduje jako „skryté záškoláctví“ a v případě jeho opakování škola může informovat odbor sociální péče nebo policii,
- všechny tyto skutečnosti třídní učitel vždy nejdříve projedná se zákonným zástupcem a sepiše záznam, informuje výchovného poradce a metodika prevence,
- rodinné důvody jako omluvenku třídní učitel uznává, za docházku do školy je zodpovědný zákonný zástupce
- každou neomluvenou hodinu projedná třídní učitel s rodiči a provede zápis (případně se jednání účastní další kolegové); neomluvenou absenci hlásí třídní učitel výchovnému poradci;
- při větším počtu neomluvených hodin se jednání účastní výchovný poradce či metodik prevence,
- při 10 a více neomluvených hodinách je povinností školy iniciovat jednání, jehož se účastní metodik prevence nebo výchovný poradce, zástupce vedení školy, třídní učitel, další vyučující, dle potřeby, může být přizván i zástupce odboru sociální péče; zápis jednání bude vyhotoven na speciálním formuláři školy,
- při 25 a více neomluvených hodinách je škola povinna informovat odbor sociální péče (50 a více hodin – může jít o trestný čin rodičů), odbor dále spolupracuje s policií; v závažných případech škola sama podá trestní oznámení na zákonného zástupce pro zanedbávání školní docházky),
- škola může informovat odbor sociální péče i dříve, pokud nastanou závažné skutečnosti a zákonný zástupce nespolupracuje

Opakované pozdní příchody žáka na vyučování:

- třídní učitel nebo vyučující informuje zákonného zástupce žáka,
- pokud se situace nezlepší a opakuje se, třídní učitel podá hlášení výchovnému poradci,
- výchovný poradce projedná věc se žákem, působí preventivně,
- při dalším opakování výchovný poradce pozve zákonného zástupce k jednání a bude informovat odbor sociální péče

Krádež ve škole, poškození školního majetku

- prevence je uvedena ve školním řádu a upozorněním žáků a zákonných zástupců např. na nošení cenných věcí do školy,
- věci, které nesouvisí s vyučováním, by žáci neměli nosit nebo postupovat podle pokynů vyučujících a předat do úschovy,
- při nahlášení krádeže sepsat záznam,
- krádež nahlásit policii, informovat zákonného zástupce a směřovat je na policii,
- pokud známe pachatele, nahlásí se na odbor sociální péče (spolupracuje s policií),
- o škodě na školním majetku se musí provést záznam a snažit se najít viníka,
- pokud známe viníka, má škola právo vymáhat náhradu na zákonném zástupci (i soudně),
- veškeré informace o odpovědnosti za škodu jsou uvedeny ve školním řádu

První pomoc při otravě OPL

- logické argumenty a slovní obsah nemívají u intoxikovaných valný význam, při otravě návykovými látkami a alkoholem nelze příliš spoléhat na komunikaci s poškozeným,
- intoxikovaní zejména drogami často prudce reagují na neverbální komunikaci, je vhodné se vyhnout prudkým pohybům, mluvit klidně, tišeji, pomaleji a v hlubší hlasové poloze
- odklad přivolání lékařské pomoci může člověka vážně ohrozit na zdraví nebo životě, důvodem k okamžitému odbornému zákroku je i pouhé podezření z otravy

První pomoc při otravě návykovými látkami:

Zajistěte dostatek čerstvého vzduchu, nepodávejte alkohol, černou kávu ani mléko. Maximální dostatek čerstvého vzduchu je třeba zajistit zejména, když k otravě došlo vdechováním škodlivých látek. Pokud možno je třeba opatřit informace o látce (nebo látku), která byla požitá. Informace (látku) předejte přivolanému lékaři. Usnadní to další léčbu, u řady látek jsou známy účinné protijedy.

Než přijde lékař:

Důležité je odlišit jakou cestou došlo k intoxikaci a odlišit, zda je intoxikovaný při vědomí nebo v bezvědomí.

Při vědomí – k otravě došlo ústy:

- podat větší množství vody (případně s živočišným uhlím, je-li po ruce),
- vyvolat stlačením kořene jazyka zvracení,
- zabránit prochladnutí,
- zajistit nepřetržitý dohled,
- ošetřit případná zranění,
- opatřit pokud možno informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Při vědomí – k otravě došlo nitrožilní cestou nebo vdechnutím:

- zajistit maximálně možný dostatek čerstvého vzduchu,
- zabránit prochladnutí,
- zajistit nepřetržitý dohled,
- ošetřit případná zranění,
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři,
- zvracení nemá smysl vyvolávat, látka neprošla zažívacím ústrojím

Při bezvědomí:

- nikdy nepodávat nic ústy, nesnažit se vyvolávat zvracení,
- položit postiženého do stabilizované polohy na bok, aby nezapadl jazyk,
- sledovat dýchání, při zástavě dechu uvolnit dýchací cesty (záklonem hlavy a odstraněním zvratků nebo cizího tělesa tím, že sáhnete do úst a vyčistíte je) a zahájit dýchání z úst do úst,
- zabránit prochladnutí,
- zajistit nepřetržitý dohled,
- ošetřit případná zranění,
- opatřit informace o látce, která byla požitá a předat ji přivolanému lékaři

Vnitřní informační zdroje:

- www.buzulka.cz
- emailová adresa ŠMP: jaroslav.hanzlicek@buzulka.cz, Hanzlicek.Jaroslav@seznam.cz

Vnější zdroje – Kontakty na síť organizací a služeb poskytující odbornou pomoc:

a) informační zdroje:

- www.msmt.cz
- www.prevence-info.cz
- www.odrogach.cz
- www.drogy-info.cz
- www.adiktologie.cz
- www.pppuk.cz
- www.ospod.cz
- www.socialnirevue.cz

b) metodická pomoc:

- www.pppuk.cz/poradny/teplice

 Mgr. Denisa Třešňáková
denisa.tresnakova@pppuk.cz
metodik prevence

 Mgr. Dana Škarydová
Telefon: 417 533 669
E-mail: dana.skarydova@pppuk.cz

- Krajský školský koordinátor prevence – Mgr. Petra Vaverková, kontakt: vaverkova@pkr-ustecky.cz
- Městská policie Teplice, kontakt: mestska_policie@teplice.cz

1. pevná linka: +420 417 510 500 (ředitelství městské policie)

2. pevná linka: +420 417 510 511 (služebna městské policie)

3. pevná linka: 156 (tísňová linka)

- Psychologické poradenství a psycho terapie – MUDr. Zuzana Hrochová, kontakt: hrochova.zuzana@gmail.com, tel: +420 777 108 454 – PhDr. Vojtěch Hadraba, kontakt: hadrabav@volny.cz, tel: +420 417 577 397

c) Přehled organizací nabízející programy - přednášky primární prevence:

- Divadlo „Ve Tři“, kontakt: <http://www.divadlo-vetri.cz/index.php>
- Městská policie Teplice, kontakt: mestska_policie@teplice.cz
- www.zivot-bez-zavislosti.cz/prevence-pro-skoly
- www.mpedu.cz
- www.spolek-kvalitni-zivot.cz/
- www.e-Duha.cz

**Metodické pokyny a dokumenty MŠMT v oblasti primární prevence
(přístupné elektronicky v databázi školy)**

- **základní odborné metodické dokumenty:**
 - 1) Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování, č.j. MŠMT 21291/ 2010-28
 - 2) Krajský plán primární prevence rizikového chování v Ústeckém kraji na období 2020 – 2022(viz přílohy)
 - 3) https://www.krustecky.cz/assets/File.ashx?id_org=450018&id_dokumenty=174296
 - 4) Národní strategie primární prevence
<https://www.msmt.cz/vzdelavani/socialni-programy/strategie-a-koncepce-ap-msmt>
 - 5) Metodický pokyn k řešení MŠMT k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních, č.j. MŠMT 22294/2013-1
 - 6) Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti ochrany zdraví, č.j. MŠMT 37014/2005
 - 7) Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví, č.j. MŠMT 10194/2002 -14
 - 8) Metodický pokyn k výchově proti projevům rasismu, xenofobie a intolerance, č.j. MŠMT 14423/99-22
 - 9) Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže Příloha č. 22 **Dodržování pravidel prevence vzniku problémových situací týkajících se žáků s PAS ve školách a školských zařízeních za účelem zajištění bezpečnosti a ochrany jejich zdraví. Nastavení systémové metodické podpory a práce s rodinou a školou či školským zařízením**
 - 10) Zákon č. 65/2017 Sb., o ochraně zdraví před škodlivými účinky návykových látek
 - 11) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Kyberšikana**
 - 12) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Syndrom týraného dítěte – CAN**
 - 13) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Školní šikanování**
 - 14) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Alkohol u dětí školního věku**
 - 15) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Poruchy příjmu potravy (mentální anorexie, mentální bulimie)**

- 16) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Návykové látky – drogy**
- 17) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Záškoláctví**
- 18) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Rizikové chování - doprava**
- 19) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Extremismus, antisemitismus, xenofobie**
- 20) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Netolismus**
- 21) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Sebepoškozování**
- 22) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Domácí násilí**
- 23) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Hazardní hraní**
- 24) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Rizikové sexuální chování**
- 25) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Příslušnost k subkulturám**
- 26) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Vandalismus**
- 27) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Nová náboženská hnutí**
- 28) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Homofobie**
- 29) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Krádeže**
- 30) CO DĚLAT, KDYŽ- INTERVENCE PEDAGOGA, Rizikové chování ve školním prostředí - rámcový koncept **Tabák**
- 31) Příručka pro školy „Když se stane neštěstí“

Základní právní rámec primární prevence rizikového chování (PPRCH)

- Zákon č. **561/2004 Sb.**, (o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělání) tzv. školský zákon)
- Zákon č. **379/2005** o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů
- Vyhláška **72/2005** v platném znění o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních